

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqq boshlagan

№ 20-21 (7.014). Sotuvda erkin narxda

Хамкорликнинг ҳуқуқий асоси янада мустақамланади

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 13 феврал куни Оксаройда Россия Федерацияси Федерал мажлисининг Давлат думаси раиси Борис Гризловни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон билан Россиянинг ҳамкорлик алоқалари иттифоқчилик муносабатларига мос равишда изчил ривожланиб бораётганидан мамнуният изҳор этди.

Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги ҳамкорлик юксак даражада ривожланиб бораётир, - деди Ислам Каримов. - Алоқаларимиз икки мамлакат манфаатларига бирдек мос келади. Сўнгги вақтда ўтказилган учрашувлар, имзоланган ҳужжатлар Ўзбекистон ва Россия ҳамкорликини ўзаро манфаатдорлик асосида ривожлантириб бораётганидан далолатдир. Таъкидламоқ лозимки, ўзаро муносабат-

ларни ривожлантиришда икки мамлакат парламентларининг алоқалари ҳам алоҳида ўрин тутмоқда. Б.Гризловнинг Ўзбекистонга ташрифи бунинг яна бир тасдиғидир. Мазкур ташриф мамлакатларимиз олий қонун чиқарувчи органлари йўналишида ҳам ҳамкорликни янада юксалтириш борасида амалий ишга киришилганидан далолатдир.

Оксаройдаги суҳбат чоғида Ўзбекистон-Россия муносабатларининг ҳуқуқий асосини янада мустақамлаш ҳамда мамлакатимизнинг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлиши муносабати билан ушбу тузилма шартларида амалга оширилиши лозим бўлган доларномавий-ҳуқуқий жараёнлар билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди. Б.Гризлов самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди.

(ЎЗА)

Эришилган ютуқларни мустақамлаб, янги марралар сари изчил ҳаракат қилишимиз лозим

Президент Ислам Каримовнинг 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари!

Бугунги йиғилишимиздан кўзда тутилган мақсад - иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш, ислох қилиш ва эркинлаштириш бўйича 2005 йил якунларини муҳокама этиш, эришилган натижаларни танқидий баҳолаб, 2006 йилдаги асосий устувор вазифа ва йўналишларни белгилаб олишдан иборат.

2005 йилнинг якунлари ҳақида гапирар эканмиз, шунинг мамнуният билан қайд этмоқчиманки, ўтган йилда деярли барча макроиқтисодий кўрсаткичлар бўйича прогноз ҳажми ва кўрсаткичларига эришилди, аксарият кўрсаткичларнинг эса сезиларли даражада ошириб бажарилиши таъминланди.

2005 йилда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 7 фоизни, инфляция даражаси эса 7,8 фоизни ташкил этди.

Саноат ишлаб чиқариши 7,3 фоизга, жумладан, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш 17,7 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш эса 6,2 фоизга ўсгани кўвончли ҳол, албатта.

2005 йил давлат бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан 1,1 фоиз тақчиллик ўрнига 0,1 фоиз профицит билан бажарилди, унинг даромад қисми эса прогноз кўрсаткичларидан 39 фоиз зиёд бўлди.

Ялпи ички маҳсулотнинг барқарор суръатда ўсиб бораётгани, сўнгги икки йилда бу кўрсаткичнинг 7 фоиздан ортаётгани, айниқса, диққатга сазовор. Иқтисодийнинг ўсиш кўрсаткичи 2000 йилга нисбатан 30,1 фоизни, 1991 йилга таққослаганда эса 28,2 фоизни ташкил этмоқчиман.

Бир масалага эътиборингизни алоҳида жалб қилмоқчиман. Шунинг таъкидлаш зарурки, Ўзбекистон эришаётган барқарор иқтисодий ўсиш суръатларининг асосий манба ва омиллари тарихисинда дунё хомашё ва товарлар, аввало, нефть ва газ бозорларидан мавжуд бўлган қулай конъюнктура ва қандайдир ташқи омил-

лар кўмаклашиб тургани йўқ. Иқтисодий-иқтисодий эришилган натижалар негизда, аввало, бозор ислохотлари ва мамлакатни модернизация қилишнинг пухта ўйланган модели ва узоқ муддатга мўлжалланган дастурини босқичма-босқич амалга ошириш бўйича олиб борилаётган тизимли, изчил ва қатъий ҳаракатлар турганини кузатиш қийин эмас.

Рухсатингиз билан 2005 йилда иқтисодий-иқтисодий ислох қилишнинг энг муҳим йўналишларига қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Биринчи йўналиш - иқтисодий-иқтисодий тизимли ва таркибий жиҳатдан изчил янгилаш.

Бу борадаги ҳаракатлар, аввало, иқтисодий-иқтисодий макроиқтисодий мутаносибликни таъминлаш, иқтисодий ўсишда етакчи ўрин тутиши лозим бўлган ишлаб чиқариш, соҳа ва тармоқларни жадал ривожлантириш, шу билан бирга, Ўзбекистоннинг ўзига хос демографик хусусиятлари, бандлик, аҳоли даромадлари, кўпайтириш билан боғлиқ ва бошқа ўта муҳим муаммоларни ҳал этишга қаратилди.

Мамлакатимиз учун устувор бўлган мазкур вазифанинг аҳамиятини яна шу билан изоҳлаш лозимки, ички ва ташқи инвестицияларни кiritиши талаб этадиган таркибий ўзгаришларни амалга оширишдан туриб, хомашё етиштиришга йўналтирилган бирёқлама иқтисодийдан ҳалос бўлиш, тош маънодаги иқтисодий мустақилликка эришиш мумкин эмас.

Кўрилаётган қатъий тадбир ва чоралар, амалга оширилаётган ислохотлар натижалари мамлакатда ишлаб чиқарилаётган ялпи ички маҳсулотнинг таркибига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Етакчи соҳаларимиздан бўлиши саноатнинг улуши 2002 йилдаги 14 фоиз ўрнига 2005 йилда 20,7 фоизни ташкил этгани ҳам бу фикрни тасдиқлайди.

Хизмат кўрсатиш соҳасини олданига бўлсак, бу тармоқ ҳам жадал ривожланмоқда. Бу соҳанинг ялпи ички маҳсулот таркибидagi улуши 38,5 фо-

издан ошгани, жумладан, коммуниқация, транспорт ва алоқа тармоқлари бўйича хизмат кўрсатиш ҳажми беш йил мобайнида бир ярим баравар ўсгани бунинг яққол тасдиғидир.

Айниқса, кейинги йилларда телекоммуникация алоқаси ва молия-банк тизимида хизматларнинг янги турлари тез суръатлар билан ривожланаётгани эътиборга сазовор.

Сўнгги беш йилда сугурта хизматлари ҳажми 5 марта, лизинг операциялари деярли 6 марта, аудиторлик хизмати кўрсатиш, пул билан ҳисоблаганда, тахминан 9 марта ўсгани, табиийки, салмоқли натижа сифатида баҳолашга арзийди.

Мамлакатимиз иқтисодий-иқтисодий амалга оширилаётган таркибий ислохотлар ва улардан қўланган мақсадларнинг бажарилиши энгил саноатнинг жадал суръатда ривожланишига ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Бу тармоқда 2005 йилда ўсиш суръати 2004 йилга нисбатан 12 фоизни ташкил этгани, шу жумладан, тўқимачиликда 17 фоиз, тикувчиликда 24,5 фоиз, трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришда 53 фоиз ўсиш кузатилганини қайд этиш зарур.

Замонавий техника ва ускуналар билан жиҳозланган корхоналарнинг ишга туширилиши, хорижий инвесторлар билан ҳамкорликда янги ишлаб чиқариш қувватларининг ташкил этилиши, жаҳон бозорига рақобатга бардошли тайёр энгил саноат маҳсулотларини экспорт қилиш ҳажмининг сезиларли даражада ортиб бораётгани - буларнинг барчаси мазкур ҳаракатнинг таркибий қисмларидир.

Энг муҳими, бундай ўзгаришлар натижасида янги иш ўринлари яратилмоқда, аҳоли, айниқса, хотин-қизлар иш билан таъминланмоқда.

2005 йилда четга маҳсулот экспорт қилиш ҳажми 11,5 фоизга ўсгани юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар ва иқтисодий-иқтисодий модернизация қилишда эришил-

ган ютуқларнинг муҳим натижаси, десак, ўйламанки, ҳеч қандай муболага бўлмайди.

Айни пайтда умумий экспорт ҳажмида тайёр маҳсулот ва хизматлар улуши 50 фоиздан ошди.

Бу эса, ташқи савдода мустақиллик йилларидаги энг юқори кўрсаткич - 1,3 миллиард АҚШ доллари миқдоридagi ижобий сальдога эришиш имконини берди. Натижада мамлакатимизнинг олтин-валюта захираси 1,3 марта кўпайди, бу эса, аввало, иқтисодий-иқтисодий ташқи бозор ўзгаришларига барқарорлиги ортиб бораётганидан далолат беради.

Ўзбекистон иқтисодий-иқтисодий юз бораётган сифат ўзгаришларини баҳолаш учун эътиборингизни яна бир мисолга қаратмоқчиман. Агарки яқин-яқинларга, яъни 2000 йилда экспорт таркибидa пахта толасининг ҳиссаси 27,5 фоиз бўлган бўлса, 2005 йилда бу кўрсаткич 19 фоизни ташкил этганининг ўзи кўп нарсани билдиради, деб ўйлайман.

Шу даврда импортнинг таркиби ҳам ўзгариб, мамлакатга олиб қилинган умумий маҳсулот ҳажмида техника ва ускуналар улуши 44 фоиздан ортиб, айниқса, эътиборга лойиқ.

Шу билан бирга, иқтисодий-иқтисодий тармоқларининг сифат жиҳатидан юксалиши кўп томондан инвестиция ҳажмидаги таркибий ўзгаришлар билан боғлиқ бўлиб, уларнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 20 фоиздан ошди.

Марказлаштирилган ҳолда маблағ билан таъминлаш ҳажми қисқараётган бир пайтда корхоналар ва аҳолининг хусусий маблағ-қўйилмалари кескин ошиб бормоқда, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва тижорат банклари ресурслари фаол жалб этилмоқда.

Бунинг 2005 йилда номарказ инвестиция манбалари улуши 76,6 фоизни ташкил этгани, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар ҳажми эса қарийб 1,5 баробар кўпай-

гани ҳам кўрсатиб турибди.

Диққат марказимизда бўлиб келган иккинчи масала - бу иқтисодий-иқтисодий либераллаштириш жараёнларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш билан боғлиқ.

Бу борада асосий эътибор солиқ юқини камайтириш, солиқ-бюджет сисъатини либераллаштириш ва унификация қилиш, солиққа тортиш тартибини соддалаштириш, солиқ ва молия органлари масъулиятини кучайтиришдек аниқ мақсадларга йўналтирилган сисъатни амалга оширишга қаратилганини таъкидлаш жоиз.

2005 йилда юридик шахслар даромадлари (фойдадан олинадиган солиқ ставкаси 18 фоиздан 15 фоизга туширилди, бу эса қарийб 40 миллиард сўмлик маблағни корхоналар иштирида қолдириш имконини берди. Ягона ижтимоий тўлов ставкаси 31 фоизга қисқартирилди, жисмоний шахсларнинг солиққа тортиш тизими ўзгартирилди, мулк солиғи ставкаси эса 3,5 фоизга камайтирилди.

Амалда жами 15,2 фоизни ташкил этган солиқ ва тўловлар ўрнига 13 фоиз миқдоридagi ягона солиқ тўловининг жорий этилиши тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришда, айниқса, кичик корхоналар учун муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бу ўз навбатида кичик корхоналарга фақат 2005 йилнинг иккинчи ярмида қарийб 10 миллиард сўм маблағни тежаш имконини берди.

Солиқ юқини камайтириш борасида қўрилган чоралар туфайли давлат бюджетига тўланаётган киримлар, яъни фискал чегармалар 22,6 фоизга қисқартирилди. Натижада корхоналар 130 миллиард қўлдан зиёд пул уларнинг айланма маблағларини тўлдиршига йўналтирилди ва молиявий аҳволини мустақамлашда муҳим омили бўлиб хизмат қилди.

Нақд пул олишдаги чекловларнинг бекор қилиниши ва бу борадаги талабларга банклар томонидан қатъий риоя этилиши, нақд пул тушумининг ўз вақтида ва тўлиқ топширилиши устидан назоратнинг кучайтирилиши банк-кредит тизимини либераллаштиришда муҳим кадам бўлди.

(Давоми 2-3 бетларда)

Вазирлар Маҳкамаси мажлиси

10 феврал куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов маъруза қилди.

2005 йил якунлари ҳақида гапирар эканмиз, - деди Президентимиз, - шунинг мамнуният билан қайд этмоқчиманки, ўтган йилда деярли барча макроиқтисодий кўрсаткичлар бўйича прогноз ҳажми ва кўрсаткичларига эришилди, аксарият кўрсаткичларнинг эса сезиларли даражада ошириб бажарилиши таъминланди.

Ўтган йилда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 7 фоизни, инфляция даражаси эса 7,8 фоизга, жумладан, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш 17,7 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш эса 6,2 фоизга ўсгани кўвончли ҳол, албатта.

2005 йил давлат бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан 1,1 фоиз тақчиллик ўрнига 0,1 фоиз профицит билан бажарилди, унинг даромад қисми эса прогноз кўрсаткичларидан 39 фоиз зиёд бўлди.

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш алоҳида эътибор қаратилмақда. 2005 йилда тадбиркорлик учун қулай муҳитни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар амалга оширилди. Ягона солиқ тўлови жорий этилиши туфайли солиқ идораларига тақдим этилиши зарур бўлган ҳисоботлар сони 10 марта қисқарди. Натижада рўйхатга олинган кичик бизнес корхоналари сони 31,5 мингга кўпайди.

Юртношимиз таъкидлаганидек, ҳисобот даврида иқтисодий-иқтисодий тизимли ва таркибий жиҳатдан изчил янгилаш борасида қўрилган қатъий тадбир ва чоралар мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган ялпи ички маҳсулотнинг таркибига ижобий таъсир кўрсатди. Хизмат кўрсатиш соҳаси ҳам жадал ривожланди. Иқтисодий-иқтисодий либераллаштириш жараёнларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш бўйича муҳим ишлар амалга оширилди. Моддий ресурслар ва тайёр маҳсулотларни реализация қилиш ва улардан фойдаланиш тизимини либераллаштириш йўлида ҳал қилувчи кадам қўйилди.

Хусусий секторни кенгайтириш, кичик бизнес, фермер ҳўжаликлари ва тадбиркорликни жадал ри-

вожлантириш борасида тўб бурилишга эришилди. Мамлакатимиз раҳбари қайд этганидек, 2005 йил кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишида тўб бурилиш йили бўлди.

Яна бир муҳим йўналиш - давлат ва назорат тузилмаларининг корхоналар молия-ҳўжалик фаолиятга аралашувини кескин қисқартириш, ҳўжалик субъектларининг ҳамда тадбиркорликнинг иқтисодий эркинлиги ва ҳўқуқларини сезиларли даражада кенгайтириш бўйича салмоқли ишлар амалга оширилди.

Ўтган йилда демократик янгилаш ва иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, иқтисодий-иқтисодий эркинлаштириш йўлида улкан қадамлар қўйилди. Шунинг эътибори мамлакат иқтисодий тараққиётининг барқарор суръат билан юксалиши, аввало, ялпи ички маҳсулот ва инвестицияларнинг ўсишида, ташқи савдо соҳасида катта ҳажмда ижобий сальдога эришишда, давлат бюджетини профицит билан бажаришда, қўпгина социал муаммоларни ечишда сезиларли натижалар қўлга киритилди.

Ўтган йил якунлари бизга мамнуният, гўрур ва ифтихор бағишлайди, - деди давлатимиз раҳбари. - Ватанимиз учун мураккаб келган йилда шундай салмоқли натижаларга эришган халқни энгил бўлмайди. Юртимизда жорий йилда ҳам ана шу тараққиёт суръатлари барқарорлик касб этиши шубҳасиз.

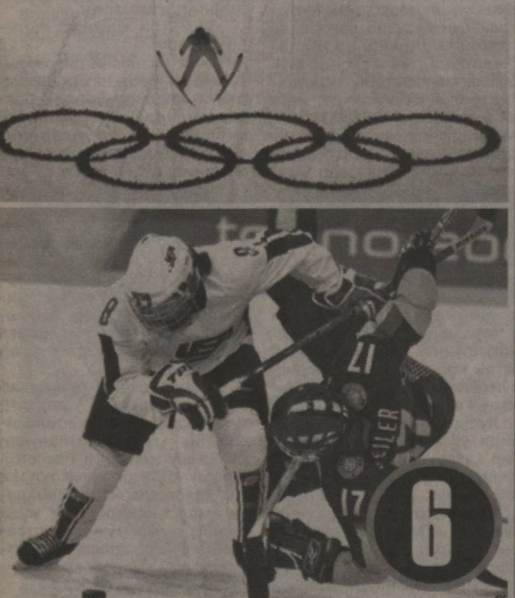
Президентимиз 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг муҳим устувор йўналишлари хусусида атрафларча тўхтади.

Мажлисда Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси раиси Г.Саидова, молия вазирли Р.Азимов, маҳнат ва аҳоли ижтимоий муҳофаза қилиш вазирли О.Обидов, адлия вазирли Б.Мустафоев, Олий ҳўжалик суди раиси А.Ишметов, Бухоро вилояти ҳокими С.Хўсеновнинг ахбороти тингиланди.

Мажлисда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎЗА)

XX қишқи олимпиада: Беллашувлар, умидлар, натижалар

УЭТҚС БИЗНИНГ (76) 516,0 ▲ +1,2 БИЗНИНГ (80) 535,0 ▼ -1,2 БИЗНИНГ (91) 596,5 ▲ +46,5 ДИЗ.ТОПЛИВО 399,1 ▲ +0,6 МАЗУТ 105,9 ▲ +2,5 СЖ.ГАЗ 167,9 ▲ +55,6 МАСЛО ХЛОПҚ. 865,6 ▼ -0,06 САХАР 782,2 ▲ +110,2 МУКА ВИС.СОРТ 280,0 ▼ -0,6

Бугун - Заҳириддин Муҳаммад Бобур туғилган кун

(Давоми. Боши ўтган сонда) Бу воқеа Бобур Мирзога навиқирон чоғларида, бир минг беш юз еттинчи йили Хиротда, Хусайн Бойқорнинг ўғли Музаффар Мирзо хонадонидa юз берган эди. Бобур ҳали умрида бода қайфини татиб кўрмаган, би-

ман қилиб келишига қарамай, нега инсон бу қадар майга ружу қўйган?.. Ким билади дейсиз. Бировлар йўқчилиқдан инади, бировлар тўқчилиқдан. Айримлар ғам-у қайғуларга чидаёлмай ишча, айримлар шоду хурамилгидан инади. Мабодо бир мўъжиза рўй бериб, тарих эврилса Бобур Мирзога ҳам шу савол берилса,

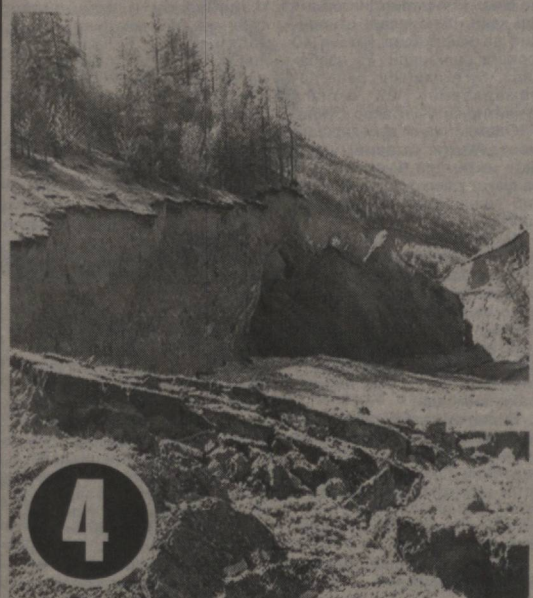
Тавба

нобарин, юз-хотир, андиша туйғуларини унутмаган эдики, мазкур ўлтиришда чоғирни рад қилади (гарчанд кўнгул анга мойил бўлса-да) ва бунинг боисини шундай изоҳлайди: "Вале хотирга кечтиким, Бадиуззамон мирзо оғадур, анинг илигидин ва анинг йиғидин, инисининг илигидин ва инисининг уйида ичсам, хотирига нима келгай, деб бу тарадудимни айтдим. Бу узрумни маъқул деб, бу суҳбатга чоғир тақлифи қилмадилар..."

қандоқ жавоб олган бўлур эдик? Афсуски, биз бунинг билмаймиз. Тахмин қилмоғимиз мумкин, холос. Эҳтимол, шоир дилини ўртаган армонлар боис чоғирга майл қўйгандир. Эҳтимол, дунёнинг бебақолигини тефанг англаган файласуф бўлгани туфайли кўнгул фарёдини босмоқ учун майга зўр бергандир? Балки. Лекин менга шундай туюладики, Бобур Мирзонинг шароб базмига юз бурган кезлари унинг фаолиятсизликдан зериккан чоғларидagina рўй беради.

(Давоми 6-бетда)

Ҳушёр бўлсак кўнгул тинч

4

Ернинг муносиб эгасини топиш - долзарб масала

Ўзбекистонимиз қувилиб юр. Президентимиз таъбири билан айтганда, кетмон дастасини ерга қадасангиз кўқаради, дарахтга айланади. Дунёда нимаики мева, нимаики полизу сабзавот бўлса, Богбоннинг қўли эса олтин...

Президентимизнинг "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ва худди шу масала бўйича чиқарилган Қарори бир неча йиллардан бери асл боғбон юрагини ўртаб келаётган дарду ташвишларга малҳам бўлди. Ҳам-

Сурхон боғларининг ҳам соҳиблари бор

Аммо бозорга тушиб қаранг, бир кило бодом 8-10 минг сўм, бир кило олма 1-2 минг сўм, ёнғоқнинг қилоси 2-3 минг сўм... Яна бир томон, бозорда олис хориждан келган олмаю нону писталар... Нега бунақа бўлиб қолди?

ма жойда демайман, лекин кўп жойда боғбонлар турткиланганда: ўғитми, ўзинг топ, сувми, шомайи тур, техниками, қўлингдан келса, боғ қил, химикатми, қаердан олай мен сенга?...

(Давоми 4-бетда)

Миллий ҳамда четэл алаҳтасида барча банк хизматлари Сизнинг муваффақиятиңизга учун! "Пахта-Банк" - Фарованалигини Вақитингиз

Эришилган ютуқларни мустақкамлаб, янги марралар сари изчил ҳаракат қилишимиз лозим

(Боши 1-2-бетларда)
Яъни, бу борада фермерларнинг шахсий манфаатдорлиги биринчи ўринда туриши керак. Бу мақсад қишлоқларимиз ҳаётини ўзгартириш борасида олиб борилаётган барча ислохотларимизнинг асосий ва ҳаракатлантирувчи кучи бўлиб қолмоғи зарур.

Ҳозирги марраларда фермерлар томонидан ўзи ишлаб чиқарадиган қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотини, аввало, чорвачилик ва мева-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича ихтиёрийлик асосида кооперациянинг турли шакллари яратишга қаратилган таъсирчан механизм ишлаб чиқилиши муҳим аҳамиятга эга.

Тўртинчи устувор вазифа – аҳолининг даромадлари ва турмуш даражасини оширишни ўта муҳим шарт бўлган бандлик масаласини ҳал этишдир.

Мазкур долзарб муаммони ечиш нафақат иқтисодий, балки улкан иқтисодий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлиб, халқимиз турмуш даражаси ва фаровонлигини ошириш билан бевосита боғлиқ бўлган ҳақиқат орқича гапиришнинг зарурати йўқ, деб ўйлайман.

Бундай ўта долзарб ва муҳим вазифаларни ечишда ҳеч қандай авваллабор маҳаллий ҳокимиятлар раҳбарлари ва ходимлари четда турмаслиги керак.

Бу ўринда гап мамлакатимизда яқинда қабул қилинган, катта аҳамиятга эга бўлган қарор ва дастурларни амалга ошириш ҳақида бормоқда. Жумладан: янги микрофирмаларнинг ташкил қилиниши, оилавий бизнес ва кичик ҳусусий корхоналарнинг ривожлантирилиши, микрокредитлаш тизимларининг рағбатлантирилиши ҳақида;

қасаначиликнинг йирик саноат корхоналари билан кооперациялашувида фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш тўғрисида;

енгил ва озиқ-овқат саноатининг маҳаллий хошмашини чуқур қайта ишлаш ва тайёр, рақобатда бардошли маҳсулот ишлаб чиқаришга йўналтирилган, кўп меҳнат талаб қиладиган тармоқларини жадал ривожлантириш ҳақида;

2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини, биринчи навбатда, қишлоқ ҳолиларда ривожлантириш ҳусусида;

шахсий томорка, дехқон ва фермер ҳўжалиқларида чор-ва моллари, авваллабор қорамоллар сонини оши-

ришни рағбатлантириш тўғрисида гап бормоқда.

Шуни таъкидлаш жоизки, янги иш ўринларини яратишга қаратилган ушбу йўналишларнинг аксарияти катта капитал маблағларни талаб этмайди. Уларда кўзда тутилган кўрсаткичларнинг тўла баҳарличилиги биз учун муҳим аҳамиятга эга.

Негаки, бу ўн минглаб кишиларни, айниқса, хотин-қизлар, қишлоқ ёшларини иш билан таъминлаш, оилаларнинг даромадини сезиларли даражада кўпайтириш, бутун мамлакатимиз аҳолисининг фаровонлигини ошириш имконини яратди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирилари Кенгаши, вилоятлар, шаҳар ва туман ҳокимликлари қабул қилинган дастурлар доирасида аҳоли бандлигини таъминлаш учун барча шарт-шароитларни яратиш, бу масалани ҳал қилиш учун зарур бўлган бинаолар, микрокредитлар ажратиш, бир сўз билан айтганда, ҳар томонлама ёрдам ва кўмак кўрсатиш бўйича кичик чоратadbirlарни ишлаб чиқиши даркор.

Ушбу дастурларнинг баҳарличилиги ҳукумат ва маҳаллий ҳокимият органларининг ҳар бир чорак якуналари бағишланган йилгилишларида атрофлича кўриб чиқилиши лозим.

Бешинчи устувор вазифа – экспортни ҳар томонлама рағбатлантириш ва валюта захираларини тежаш, улардан оқилона ва самарали фойдаланишни таъминлашдан иборат.

Мазкур устувор масаланинг амалга оширилиши иқтисодиётнинг экспортга йўналтирилган таркибини шакллантириш, экспорт салоҳиятини оширишда хусусий сектор улушини кўпайтириш орқали ташқи савдо ва валюта бозорини янада эркинлаштиришни тақозо этади.

Бу борада мамлакатимизда экспортни ҳар томонлама рағбатлантириш, юртимизда ишлаб чиқарилган товарларнинг ташқи бозорларга чиқиши ва интеграциялашувини таъминлайдиган инфратузилмани ривожлантириш масалалари янада долзарб аҳамият касб этади.

Ҳукуматнинг бу борадаги энг муҳим вазифаси – амалдаги маъмурий, боғжона, банк процедураларини чуқур таҳлил қилиш, мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган ра-

қобатта бардошли маҳсулотларнинг экспортни йўлида гов бўлиб турган барча тўсиқларни олиб ташлашдан иборат.

Шу ўринда ҳал қилиниши лозим бўлган яна бир муаммага тўхталишни истардим. Тобора кўпайиб бораётган кичик корхоналар ёки хусусий тадбиркорларнинг ҳаммаси ҳам ўз маҳсулотини мустақил равишда самарали экспорт қила олмайдилар, албатта.

Бунга уларнинг нафақат моддий ва молиявий ресурслари, балки тажрибаси ҳам етисмайди, жаҳон бозорини қўли билан бирга олиб боришнинг лозими. Валюта захирали, биринчи навбатда, ишлаб чиқаришни техник қайта жиҳозлашга, янгиллаш ва модернизация қилишга, шу асосда корхоналарнинг экспорт салоҳиятини юксалтиришга йўналтирилмоғи зарур.

Алоҳида эътибор қаратилиши лозим бўлган олтинчи устувор масала бу – **уй-жой-коммунал хўжалигидаги ислохотларни чуқурлаштиришдир.**

Бу, аввало, уй-жой-коммунал хўжалиги соҳасидаги бошқаруви тубдан яхшиланиш, уй-жой мулкдорлари ширкатлари макомини, уларнинг ташкили ва молиявий мустақиллигини, фаолиятининг самардорлигини ошириш масалаларини ўзи ичига олади. Ҳозирги кунда мамлакатимизда 2,5 мингта шундай ширкатлар ташкил этилган.

Бундан кўзланган асосий мақсад, авваллабор, ширкатларни етарли даражада ваколатга, зарур имтиёз ва преференцияларга эга бўлган уй-жой мулкдорларининг ҳақиқий ўзини ўзи бошқариш институтларига айлантиришдан иборат.

Уй-жой мулкдорлари ширкатлари, биринчи галда, уй-жой мулкдорларининг маблағларини жалмалган ҳолда, бирлашган бюромтачи сифатида иш юритмоғи, тўплаган маблағларни бевосита ўз олдига турган мақсадга, яъни уй-жой фондини таъмирлаш, ободонлаштириш ва сақлашга йўналтириши лозим.

Бирок, афсус билан қайд этиш керакики, ўтган йили Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида уй-жойлардаги шартлолти яхшиланиш бўйича муайян ишлар бажарилишига қарамай, ширкатлар фаолиятини ҳали-ҳамон қоник-қарди, деб бўлмайди.

Ақсарият ҳолларда улар собиқ ЖЭК ва кооперативлар-

дан деярли фарқ қилмаяпти. Уларнинг асосий камчиликларидан бири шуки, маҳаллий ҳокимликлар томонидан етарлича назорат ўрнатилмагани туфайли тўплаган коммунал тўловлар ҳеч қандай режасиз, назарда тутилмаган мақсадларга сарфлаб юборилмоқда.

Ширкатлар доимо айланма маблағларга муҳтож бўлиб тургани ҳолда, уларда асосий равишда бошқарув ва хизмат кўрсатиш ходимларининг ортиқча штати сақлаб қолинмоқда. Жорий ва капитал таъмирлаш ишларининг сифати қониксарсиз аҳолида, кўзбўямчилик ва маблағларни суистеъмол қилиш ҳолатлари га йўл қўйилмоқда. Кўпчилик ширкатларга тасодифий кишилар бошчилик қилмоқда.

Ҳар йили аҳолини иссиқлик, газ ва ичимлик суви билан таъминлашда одамларнинг диққати ва норозилигини оширишга олиб келадиган ҳолатларга дучор бўлиши, умумий фойдаланиш майдонлари, подьездлар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги ҳудудларнинг қиёфаси ҳамон хунук аҳолида.

Бундай вазиятнинг сабаблари ҳақида кўп гапириш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, уй-жой фонди хусусийлашганига, мана, 13 йилдан ошди. Яъни, бугунги кунда барча квартиралар ва уйлар хусусий эгалликка ўтган. Лекин шуни таъкидлаш лозимки, кўпчилигимиз ҳали-бери шу ҳолатни тан олишдан олисмиз.

Бошқача қилиб айтганда, энди шахсий ва умумий мулкка айланган уй-жойларни тартибга солиш, таъмирлаш ва сақлаш масалалари бўйича янги, таъсирчан тизим ташкил қилишда кўпгина муаммоларга дуч келмоқдамиз.

Таъкидлаш жоизки, янги усулда ташкил этилган уй-жой мулкдорлари ширкатлари уй-жой фондини бошқариш ва шу уйларда яшовчиларнинг долзарб муаммоларини ўз вақтида ҳал этишда заиф бўлиб қолмоқда. Очик айтиш керак, бу ширкатлар бугунги кунда ҳақиқий уй-жой мулкдорлари бирлашмаларига ҳали-бери айлангани йўқ.

Уй-жой-коммунал хизматлар соҳасини ислох қилиш яна бир ўта муҳим масалани – коммунал хизматлар, пудрат ва таъмир ишлари бозорларини шакллантириш масаласини ҳал этишни талаб қилмоқда.

Токи бозорда рақобат юзга келмас экан, ҳар бир ширкат бир неча пудратчи ора-

дан деярли фарқ қилмаяпти. Уларнинг асосий камчиликларидан бири шуки, маҳаллий ҳокимликлар томонидан етарлича назорат ўрнатилмагани туфайли тўплаган коммунал тўловлар ҳеч қандай режасиз, назарда тутилмаган мақсадларга сарфлаб юборилмоқда.

Ширкатлар доимо айланма маблағларга муҳтож бўлиб тургани ҳолда, уларда асосий равишда бошқарув ва хизмат кўрсатиш ходимларининг ортиқча штати сақлаб қолинмоқда. Жорий ва капитал таъмирлаш ишларининг сифати қониксарсиз аҳолида, кўзбўямчилик ва маблағларни суистеъмол қилиш ҳолатлари га йўл қўйилмоқда. Кўпчилик ширкатларга тасодифий кишилар бошчилик қилмоқда.

Ҳар йили аҳолини иссиқлик, газ ва ичимлик суви билан таъминлашда одамларнинг диққати ва норозилигини оширишга олиб келадиган ҳолатларга дучор бўлиши, умумий фойдаланиш майдонлари, подьездлар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги ҳудудларнинг қиёфаси ҳамон хунук аҳолида.

Бундай вазиятнинг сабаблари ҳақида кўп гапириш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, уй-жой фонди хусусийлашганига, мана, 13 йилдан ошди. Яъни, бугунги кунда барча квартиралар ва уйлар хусусий эгалликка ўтган. Лекин шуни таъкидлаш лозимки, кўпчилигимиз ҳали-бери шу ҳолатни тан олишдан олисмиз.

Бошқача қилиб айтганда, энди шахсий ва умумий мулкка айланган уй-жойларни тартибга солиш, таъмирлаш ва сақлаш масалалари бўйича янги, таъсирчан тизим ташкил қилишда кўпгина муаммоларга дуч келмоқдамиз.

Таъкидлаш жоизки, янги усулда ташкил этилган уй-жой мулкдорлари ширкатлари уй-жой фондини бошқариш ва шу уйларда яшовчиларнинг долзарб муаммоларини ўз вақтида ҳал этишда заиф бўлиб қолмоқда. Очик айтиш керак, бу ширкатлар бугунги кунда ҳақиқий уй-жой мулкдорлари бирлашмаларига ҳали-бери айлангани йўқ.

Уй-жой-коммунал хизматлар соҳасини ислох қилиш яна бир ўта муҳим масалани – коммунал хизматлар, пудрат ва таъмир ишлари бозорларини шакллантириш масаласини ҳал этишни талаб қилмоқда.

Токи бозорда рақобат юзга келмас экан, ҳар бир ширкат бир неча пудратчи ора-

дан деярли фарқ қилмаяпти. Уларнинг асосий камчиликларидан бири шуки, маҳаллий ҳокимликлар томонидан етарлича назорат ўрнатилмагани туфайли тўплаган коммунал тўловлар ҳеч қандай режасиз, назарда тутилмаган мақсадларга сарфлаб юборилмоқда.

Ширкатлар доимо айланма маблағларга муҳтож бўлиб тургани ҳолда, уларда асосий равишда бошқарув ва хизмат кўрсатиш ходимларининг ортиқча штати сақлаб қолинмоқда. Жорий ва капитал таъмирлаш ишларининг сифати қониксарсиз аҳолида, кўзбўямчилик ва маблағларни суистеъмол қилиш ҳолатлари га йўл қўйилмоқда. Кўпчилик ширкатларга тасодифий кишилар бошчилик қилмоқда.

Ҳар йили аҳолини иссиқлик, газ ва ичимлик суви билан таъминлашда одамларнинг диққати ва норозилигини оширишга олиб келадиган ҳолатларга дучор бўлиши, умумий фойдаланиш майдонлари, подьездлар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги ҳудудларнинг қиёфаси ҳамон хунук аҳолида.

Бундай вазиятнинг сабаблари ҳақида кўп гапириш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, уй-жой фонди хусусийлашганига, мана, 13 йилдан ошди. Яъни, бугунги кунда барча квартиралар ва уйлар хусусий эгалликка ўтган. Лекин шуни таъкидлаш лозимки, кўпчилигимиз ҳали-бери шу ҳолатни тан олишдан олисмиз.

Бошқача қилиб айтганда, энди шахсий ва умумий мулкка айланган уй-жойларни тартибга солиш, таъмирлаш ва сақлаш масалалари бўйича янги, таъсирчан тизим ташкил қилишда кўпгина муаммоларга дуч келмоқдамиз.

Таъкидлаш жоизки, янги усулда ташкил этилган уй-жой мулкдорлари ширкатлари уй-жой фондини бошқариш ва шу уйларда яшовчиларнинг долзарб муаммоларини ўз вақтида ҳал этишда заиф бўлиб қолмоқда. Очик айтиш керак, бу ширкатлар бугунги кунда ҳақиқий уй-жой мулкдорлари бирлашмаларига ҳали-бери айлангани йўқ.

Уй-жой-коммунал хизматлар соҳасини ислох қилиш яна бир ўта муҳим масалани – коммунал хизматлар, пудрат ва таъмир ишлари бозорларини шакллантириш масаласини ҳал этишни талаб қилмоқда.

дан деярли фарқ қилмаяпти. Уларнинг асосий камчиликларидан бири шуки, маҳаллий ҳокимликлар томонидан етарлича назорат ўрнатилмагани туфайли тўплаган коммунал тўловлар ҳеч қандай режасиз, назарда тутилмаган мақсадларга сарфлаб юборилмоқда.

Ширкатлар доимо айланма маблағларга муҳтож бўлиб тургани ҳолда, уларда асосий равишда бошқарув ва хизмат кўрсатиш ходимларининг ортиқча штати сақлаб қолинмоқда. Жорий ва капитал таъмирлаш ишларининг сифати қониксарсиз аҳолида, кўзбўямчилик ва маблағларни суистеъмол қилиш ҳолатлари га йўл қўйилмоқда. Кўпчилик ширкатларга тасодифий кишилар бошчилик қилмоқда.

Ҳар йили аҳолини иссиқлик, газ ва ичимлик суви билан таъминлашда одамларнинг диққати ва норозилигини оширишга олиб келадиган ҳолатларга дучор бўлиши, умумий фойдаланиш майдонлари, подьездлар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги ҳудудларнинг қиёфаси ҳамон хунук аҳолида.

Бундай вазиятнинг сабаблари ҳақида кўп гапириш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, уй-жой фонди хусусийлашганига, мана, 13 йилдан ошди. Яъни, бугунги кунда барча квартиралар ва уйлар хусусий эгалликка ўтган. Лекин шуни таъкидлаш лозимки, кўпчилигимиз ҳали-бери шу ҳолатни тан олишдан олисмиз.

Бошқача қилиб айтганда, энди шахсий ва умумий мулкка айланган уй-жойларни тартибга солиш, таъмирлаш ва сақлаш масалалари бўйича янги, таъсирчан тизим ташкил қилишда кўпгина муаммоларга дуч келмоқдамиз.

Таъкидлаш жоизки, янги усулда ташкил этилган уй-жой мулкдорлари ширкатлари уй-жой фондини бошқариш ва шу уйларда яшовчиларнинг долзарб муаммоларини ўз вақтида ҳал этишда заиф бўлиб қолмоқда. Очик айтиш керак, бу ширкатлар бугунги кунда ҳақиқий уй-жой мулкдорлари бирлашмаларига ҳали-бери айлангани йўқ.

Уй-жой-коммунал хизматлар соҳасини ислох қилиш яна бир ўта муҳим масалани – коммунал хизматлар, пудрат ва таъмир ишлари бозорларини шакллантириш масаласини ҳал этишни талаб қилмоқда.

дан деярли фарқ қилмаяпти. Уларнинг асосий камчиликларидан бири шуки, маҳаллий ҳокимликлар томонидан етарлича назорат ўрнатилмагани туфайли тўплаган коммунал тўловлар ҳеч қандай режасиз, назарда тутилмаган мақсадларга сарфлаб юборилмоқда.

Ширкатлар доимо айланма маблағларга муҳтож бўлиб тургани ҳолда, уларда асосий равишда бошқарув ва хизмат кўрсатиш ходимларининг ортиқча штати сақлаб қолинмоқда. Жорий ва капитал таъмирлаш ишларининг сифати қониксарсиз аҳолида, кўзбўямчилик ва маблағларни суистеъмол қилиш ҳолатлари га йўл қўйилмоқда. Кўпчилик ширкатларга тасодифий кишилар бошчилик қилмоқда.

Ҳар йили аҳолини иссиқлик, газ ва ичимлик суви билан таъминлашда одамларнинг диққати ва норозилигини оширишга олиб келадиган ҳолатларга дучор бўлиши, умумий фойдаланиш майдонлари, подьездлар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги ҳудудларнинг қиёфаси ҳамон хунук аҳолида.

Бундай вазиятнинг сабаблари ҳақида кўп гапириш мумкин. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, уй-жой фонди хусусийлашганига, мана, 13 йилдан ошди. Яъни, бугунги кунда барча квартиралар ва уйлар хусусий эгалликка ўтган. Лекин шуни таъкидлаш лозимки, кўпчилигимиз ҳали-бери шу ҳолатни тан олишдан олисмиз.

Бошқача қилиб айтганда, энди шахсий ва умумий мулкка айланган уй-жойларни тартибга солиш, таъмирлаш ва сақлаш масалалари бўйича янги, таъсирчан тизим ташкил қилишда кўпгина муаммоларга дуч келмоқдамиз.

Таъкидлаш жоизки, янги усулда ташкил этилган уй-жой мулкдорлари ширкатлари уй-жой фондини бошқариш ва шу уйларда яшовчиларнинг долзарб муаммоларини ўз вақтида ҳал этишда заиф бўлиб қолмоқда. Очик айтиш керак, бу ширкатлар бугунги кунда ҳақиқий уй-жой мулкдорлари бирлашмаларига ҳали-бери айлангани йўқ.

Уй-жой-коммунал хизматлар соҳасини ислох қилиш яна бир ўта муҳим масалани – коммунал хизматлар, пудрат ва таъмир ишлари бозорларини шакллантириш масаласини ҳал этишни талаб қилмоқда.

Бўлажак меҳр ҳамширалари

...Навбатдаги дарсдан талабалар ҳис-ҳаяжон, кўтаринки кайфият билан чиқишди. Дарс пайтида бошланган баҳс-мунозарани айрим ёшлар танаффус пайтида ҳам давом эттиришди. Бу дарс қизиқарли ўтганлигидан, ўртага ташланган мавзу талабаларни беварқ қолдирмаганлигидан далолат берарди.

Таълим-тарбия жараёнида замонавий технологиялардан кенг қўламда фойдаланиш билан бирга, ўқитишнинг "Баҳс-мунозара", "Чарқалак", "Ақлий ҳужум", "Бумеранг" ва бошқа ноанъанавий усулларидан фойдаланиш, – дейди Жиззах тиббиёт коллежи директорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари Усмон Ҳамроев. – Мамлакатимизда қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонун, "Қадрлар тайёрлаш миллий Дастури" талабаларидан келиб чиққан ҳолда ўқитишда энг сўнгги янгиликлардан фойдаланиш чораларини кўраямиз. Хусусан, янги педагогик технологияларни янада кенгроқ қўллаш мақсадида компьютерлар, кодоскоп, мультимедиа, видеоманито-

фон ҳамда зарур ускуналар билан жиҳозланган лабораториялардан кенг фойдаланишмоқдамиз.

Дарҳақиқат, ушбу коллежда меҳнат қилаётган 175 нафар ўқитувчи ва тарбиячилар, амалиёт дарсларини олиб борувчи мутахассислар ёшларга пухта билим бериш, кўникма ҳосил қилишларига эришиш учун ўзларининг барча тажрибалари, маҳоратларини ишга солишмоқда. Уларнинг қарийб етмиш фоизи олий ва биринчи тоифали педагоглар эканлиги ўз касбининг билимдонлари жамланганлигини кўрсатади. Замира Ибрагимова, Абдурашул Абдурахмонов, Холда Санакулова, Мўътабар Ҳошимова, Саломат Кубаева, Эркин Позилов,

Мухаббат Рашидова каби ўқитувчилар коллеж фахри саналадилар. –Ўқув масканимизда тўрт – акушерлик, ҳамширалик, лаборатория диагностикаси ва фармация йўналишлари бўйича 2400 га яқин ёшларга таълим-тарбия берилмоқда, – дейди коллеж директори, тиббиёт фанлари номзоди Фулом Сайёрович Арифхўжаев. – Қарийб кайр йилдан бери соғлиқни сақлаш муассасаларига ўрта махсус маълумотга эга бўлган мутахассисларни етказиб бераётган коллеж-

Таълим

миз талабалари учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунонки, акушерлик ва гинекология кафедраси Япониядаги "JICA" компанияси гуманитар ёрдами асосида олинган тиббий жиҳозлар билан таъминланди.

Тиббиёт соҳаси олинган билимини доимо амалиёт билан мустаҳкамлашни, кўникма ҳосил қилиб боришни тақозо этади. Шунинг учун ҳам республика тез тиббий ёрдам марказининг Жиззах филиали, вилоят турмуш комплекси, акушерлик ва гинекология илмий-тежрибавий институтининг Жиззах филиали билан амалий машғулотларни ўтказиш юзасидан ҳамкорлик йўлга қўйилган.

–Тиббиёт муассасаларида фаолият кўрсатувчи 60 нафар мутахассис коллежмиз талабаларининг амалий кўникмалар ҳосил қилишлари учун машғулотлар ўтказишга жалб этилган, – дейди директорининг амалиёт бўйича ўринбосари Бахтиёр Бобонозов. – Биз билан ҳамкорликни йўлга қўйган ҳар бир шифохонада махсус ама-

лиёт хоналари ташкил этилган ва уларга масъул ўқитувчилар бириктирилган.

Баркамол инсонни шакллантириш фақат билим ва тарбия бериш, касб кўникмасини ҳосил қилиш билан чекланмайди. Ёшлар ҳар жиҳатдан етук бўлиб камолга етишлари учун ватанпарварлик руҳида, ахлоқ-одобли қилиб тарбиялаш, дунёқараши ва маънавиятини бойитиш, жисмоний тарбия ва спорт машғулотларида чиниқтириш талаб этилади. Шунинг учун ҳам коллеж директорининг маънавият ишлари бўйича ўринбосари Феруза Примқулова бошчилигида "Қад-

Баркамол инсонни шакллантириш фақат билим ва тарбия бериш, касб кўникмасини ҳосил қилиш билан чекланмайди. Ёшлар ҳар жиҳатдан етук бўлиб камолга етишлари учун ватанпарварлик руҳида, ахлоқ-одобли қилиб тарбиялаш, дунёқараши ва маънавиятини бойитиш, жисмоний тарбия ва спорт машғулотларида чиниқтириш талаб этилади.

риятлар – халқимиз бойлиги", "Истиқлол – ижодкорлар асарларида" сингари мавзуларда адабий-бадиий кечалар, ёшлар ўртасида жиноятчилик ҳамда гиёҳвандликнинг олдини олиш, ҳуқуқий билимларини ошириш ва бошқа масалалар юзасидан учрашувлар, мулоқотлар мунтазам ўтказиб келинаёпти.

Уттиз беш йилдан бери кутубхона мудираси бўлиб ишлаб келаятган Санам Ҳамроева ёшларни китоб билан ошно этишга, талабалар маънавиятини бойитишга муносиб улуш қўшмоқда. Коллеж ку-

Тўра СУЛАЙМОН, Ўзбекистон халқ шоири.

Илоҳим

Ўтган қиш қорли келди,
Баҳор ёмғирли келди,
Асад ҳавитри келди,
Кузин берсин илоҳим.

Ҳозир авжи иш вақти,
Тонг-саҳар туриш вақти.
Келса дам олиш вақти
Рўзин берсин илоҳим.

Бир кун ўтар ҳар ерда,
Бир бурда нон бор ерда.
Аҳвол тангу тор ерда
Ганжин берсин илоҳим.

Хизр дориб хирмонда,
Ўралар тўлсин донга.
Тиним билмас бу жонга,
Тўзим берсин илоҳим.

Қиз турибди бўй этиб,
Ўғил эса эр этиб –
Мени гам асир этиб,
Ризқин берсин илоҳим.

Кушойиш ҳар кунига,
Хотиржамлик тунига.
Бирига ўн, унига
Ўзин берсин илоҳим.

Қўрамиз қўйли бўлсин,
Уйимиз тўйли бўлсин.
Ҳар кент минг бойли бўлсин,
Арзим берсин илоҳим.

Норкул МАЪМИРОВ

Боши 1-бетда
Жангу жадаллар билан, тинимсиз харбу зарблар ёқуд улкан, машақатли ижодий меҳнат билан банд бўлган пайлариди, яъни бу дунёнинг яқраги, фазисиз ва бекат манзараларидан руҳи ўзга бир сирли оламга кўчган вақтларда бода истаги буткул унутилди, нафақат истақ, бу тушунчанинг ўзи Бобур ҳаётидан гўё бадалга қилинади.

Жаҳоний фаолият миқёсларига яратилган улкан музтабир қалб ҳаммиса ҳам ўзига мўносиб машғулот тополмаган чоғларида оддий ҳою-хавасининг, инсоний нафсининг кули бўларкан-қоларкан... "Букун Гандмакка тушиб, тонгласи Жигдалик тушди. Намоз шомга яқин чоғир мажлиси бўлди, ақсар ичкилар бор эдилар, охири суҳбатга Қосимбекнинг хохарозидан руҳи ўзга бир сирли оламга кўчган вақтларда бода истаги буткул унутилди, нафақат истақ, бу тушунчанинг ўзи Бобур ҳаётидан гўё бадалга қилинади.

Бу муҳитда ҳатто аёл кишининг ҳам ичишига изи берилар эди. Мана шундай чоғир бозорлардан бирида Бобурнинг мулозими Турдибек Хулқул энага деган бир аёл подшоҳ билан май ичмак орасида эканини баён қилади. Бобур ҳам қизқиб, хотин кишининг ичганини кўрган эмасдим, дея розилик беради. Аммо оз фурсат ўтмай, бу бадмаст хотин - Хулқул энага кўрсатган шаловилликлардан бозор бўлиб, ўзини мастликка солиб, бозор кутулади...

Табиий бир савол туғилади: нахотки Бобурдек закий, нозик-таб бир зот шу қадар инон-иктиёрини муҳит эркига буткул бериб қўйган бўлса?
Йўқ, Бобур денгиз тўлкинларига ташлаб қўйилган кеманинг ҳалокати мўқарар эканлигини яқини англади. Айни сарғу-яшашларидан мўнаффири бўлиб - нафратланиб юрарди. Тушиб қолгани гирдобдан халос бўлиш йўллари тун-у кун ахтарар эди. Ҳа ҳолатини истезо ва маъносилик билан эътироф этар, эътирофларини самимиёт билан "Бобурнома" саҳифаларига қўйди килар эди: "Богой Калонга... тўн-ласи чоғир мажлиси бўлди. Охшомгача ичиди. Сабоҳи сабу-

ади, бу номашруъ амр иртиқо-биндин алад-давом кўнглумда гўбор эди. Дедимким, эй нафс: Чанд боши зи маоей мазакши, Тавба ҳам семеза нест бичаш..."
Бу воқеа хижрий тўққиз юз ўттиз учинчи - милодий бир

Шайбойниҳон устидан, гоҳ аф-роқ Беклари устидан, гоҳ Ибро-ҳим Лудий, гоҳ Роно Санго у-стидан голиб келиб, музаффар-лиқ шавкатига ботган эди. Аммо бу сафарги ғалабанинг нашоу намоси, шуқуди ва аҳамияти буткул ўзгача эди. Чунки ҳазрат Алишер Навоий айтганларидек,

Май тарови қилгани паршондурмен. Билмон қилур ишимни ҳайрондурмен. Эл борча пушаймон бўлуру таваб қилур, Мен тавба қилубмену пушаймондурмен...
"Яна ул рубойи ўтган йили айтилиб эди, - дея изоҳ беради Бобур. - Фил-воқиб, бу ўтган икки йилда чоғир мажлисининг орзу ва иштиёқи беҳад ва гоят эди, андоқким, чоғир иштиёқидин борлар йнгламоқ сарҳадига отар эдим. Бу йил, алқамдулли-лоқ, ул дағдага тамом хотир-дин раъф бўлди... Сиз ҳам тавба қилинг..."

Бобур Мирзо бу ғалабанинг ўз шахсий ҳаёти ва салтанат ҳаётинидаги бекиёб аҳамиятини тереан англади. Шу сабабдан мақрур улуг зафар мўносабати билан бобурийлар салтанати бўйлаб махсус фармони олий эълон қилинди. Фармонда, жу-младан қуйидаги сўзлар ҳам би-тилган эди: "...Тавфиқ йўлло-вақиб, "Кимки астойдил эшик қокса, қиради" мазмунига му-вофиқ иқбол эшигини очди ва бу урушин нафса қаршилик кўрсатишдан иборат бўлган зўр уруш билан бошланган буюрди. Алқисса, "Эй раббим, нафс-ларимизга зулм қилдик"ни иқ-лос тилига келтириб, "Сенинг олдинда тавба қилдим ва мен мусулмонларнинг биринчиси-ман", деган гапни дил лаҳза-сига нақш қилдик. Кўнгул ҳази-насида махфий қолган ичкилик-дан қайтиш тавбаси истагини юзага чиқардик.

...Бу орзу ва бу осийиштаклик тўла-тўқис охирига етганидан сўнг олам бўйсунуши лозим бўлган фармон ичро шарафига эришдик, тинч сақланган мамлакатда (худо офат ва ҳавф-лардан омон қилсин) мутлақо ҳеч бир киши ичкилик ичишига уринмасин, ичкилик ясамасин, сотмасин ва олмасин, ўзидеа сақласин, элтамасин ва кел-тирмасин: "Ичкиликдан қочин-лар, шоядқи, нахот топсан-лар".

Бу ғалабанинг шўҳрониси ва бу чун тавбанинг қабул дара-жасига етишишнинг садақси учун, подшоҳликнинг бах-шиш дарёси жўш ириб, олам ободонлиги ва хийлиги обрўйи бўлган қарам тўлкинларини пайдо қилди: бутун мамлакат бўйлаб, ўтган султонлардан қайиб келган ва салтанат ҳа-дан ортик қўй бўлган тамгани, ўзи ҳам шариат қоидаларидан ташқари бўлгани учун мусул-монлар устидан олиб ташлаб, фармон содир бўлдики, ҳеч бир шаҳар, кишлоқ, йўл, кўча, гузар ва бандарларда тамга олма-синлар ва ундирмасинлар, ҳам бу ҳужумини қондаларига ўзар-тиш қиритмасинлар: "Кимки унчи эшитгандан кейин ўзар-тирса, гуноҳи ўзгартиришча-га бўлади".

Тавба ва унинг ҳосияти ана шундоқ яқин топи. Шоядқи, у бизга ҳам иб-рат бўлса. "Ичкиликдан қочин-лар, шоядқи нахот топсан-лар".

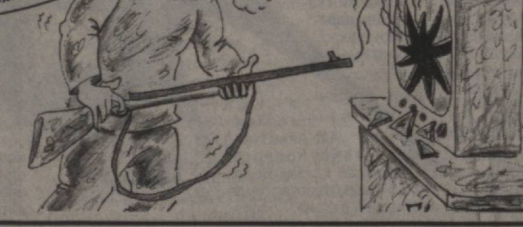
Бир минг беш юз йигирма саккизинчи йили Бобур Хожа Калонга битган мактубларининг охири бу хусусда юрагини чиқди сўзлайди: "Ана Абдуллога битилган қитобта мастур эво-фим, тавба водисидеа мувоф-қат дағдағаси кўп бўлди эди, бу рубойи андаке монъ бўлди:

Қисқа вақт ичида спорт коллежи қурилиб, фойдаланишга топширилди. 10 миллиард сўм маблағ ҳисобига қад рост-лаган бу билим масканида 550 нафар-дан зиёд ёшлар таълим олишяпти. Қаршининг бугунги қиёфасини янги қурилишлардан ташқари, тарихий оби-даларнинг қайта таъмирланишида ҳам яққол қўриш мумкин. Юбилей мўноса-бати билан қурилиш объектларида ба-жариладиган қўшимча қурилиш, таъмир-лаш ва ободончилик ишлари учун дав-лат бюджетини ва ҳимойлар ҳисобидан 17 миллиард сўмдан ошсан маблағ ажратил-ди. Мустиқиллик, Ўзбекистон, Амир Те-мур ва бошқа ўнлаб қўчалар янада чи-рой очди.

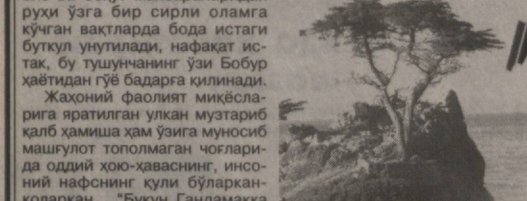
Ортбосимиз ташаббуси билан амал-га оширилган бу улуг бунёдкорлик ишлари тўғрйли қадим шаҳар - Қар-ши истиклол йилларида янада қўрқам ва навқирон қиёфа касб этмоқда, ша-ҳар кўрқига кўрқ қўйилмаётди.

Бозор ЭРҚОРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

Б.КАЛОНОВ чизган расмлар.

Изоҳга хожат йўқ
"ШУ КЕРАКМИ-АН? "МУАММОСИЗ"...

нинг томининг устига чиқиб ичиди...
Суҳбат учун сабаблар ҳам мудом тайёр эди: "Чун бу да-ғдага бор эдиким, қирқ ёшча бир йилдан озроқ қолиб эди, ифрот билан ичилур эди..." "Ҳазон боис

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

Тавба

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

қилдик... Намоз хуфтангача ўшул ерда-ўқ суҳбат эди. Мулла Махмуд Халифа келди. Ани ҳам суҳбатга чорладик. Абдулло хили маст эди. Халифа тарафидан бир сўз чиқди. Мулла Махмуднинг гоғий бу мисраъни ўқу-ди.

Хабар

Алишер Навоийга бағишланди

Яқинда Республика Болалар кутубхонасида мута-факкир шоир Алишер Навоий таваллудининг 565 йиллигига бағишланган "Ғазал мулкининг султони" номи адабий-музика кеча ўтказилди. Таниқли олимлар Алишер Навоий шеърини, унинг буюқ инсон сифатларига бетакор фазилатлари тўғрисида ёш китобхонларга сўзлаб беришди. Сўнгра ўқувчи-ёшлар шоир ижодидан намуналар ўқиди, қизқарли сахна кўриниш-лари намойиш қилди. Ҳамза номидаги музика колле-жи талабалари ижро этган, Алишер Навоий шеърлари билан айтадиланган қўшиқлар йиғилганларни янада хушнуд этди.

Театр мухлислар ҳузурида

Пойтахтимизда ўндан зиёд театр даргоҳлари бор. Лекин, вилоятларда, айниқса, олис шаҳар ва қиш-лоқларда яшовчи аҳоли уларнинг бир-биридан қизқарли янги спектаклларини ҳамиша ҳам кўриш имкониятига эга бўлиши қийин. Шу боис "Ўзбектеатр" ижодий-ишлаб чиқариш бирлаш-маси тасарруфидида, пойтахтимизда ишқ қилаётган те-атр жамоаларининг Қорақалпоғистон Республикаси ва ви-лоятлар аҳолисига маданий хизмат кўрсатиш бўйича мах-сус гастрол сафарлари режалаштирилган. Абдор Хидоя-тов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг яқинда Қо-рақалпоғистонга қилган икки ҳафталик гастролга ана шу режага биноан амалга оширилди. Яқин кунларда Абдулла Қаҳҳор номидаги сатира театри ижодий жамоаси Бухоро ва Навоий вилоятларидаги сеvimли муҳлислари ҳузурига йўл олади. Маданият ва спорт ишлари вазирлигининг Матбуот хизмати.

Янги иншоотлар қурилмоқда

ростлаганини кўриб, қувончингиз ор-тади. Мақрур Олимпия спорт мажму-сидеа спортнинг кўпгина турлари бўй-ича машғулотлар ўтказилиши кўзда ту-тилган. Биргина енгил атлетика мане-жи учун 3 миллиард сўмга яқин маблағ сарфланди. Шунингдек, оғир атлетика, шейнинг заллари ва бошқа ўнлаб мах-сус хоналар ана шу манеж биносидеа жойлашган. Бунёдкор қурувчиларнинг

қиммати тўғрйли 400 ўринли ётоқхо-на қуриб битказилди. Эндиликда замо-навий бассейн барпо этишига киришил-ган.

Қарши шаҳрининг 2700 йиллиги олдидан

қиммати тўғрйли 400 ўринли ётоқхо-на қуриб битказилди. Эндиликда замо-навий бассейн барпо этишига киришил-ган.

Бош муҳаррир
Ўткир РАҲМАТ
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Агростанат комплекси таркибидеа ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими
136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17,
Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04,
Факс - 133-44-43, 133-40-87
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-512-17;
8-361-22-35-753; Андижон - 8-374-22-234-08; Бухоро - 8-365-22-644-61; Жиззах - 8-372-22-606-34; Навоий - 8-436-22-60-525; Наманган - 8 - 369-41-234-23; Фарғона - 8-373-61-221-97; Самарқанд - 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё - 8-376-46-526-61;Сирдарё - 8-367-37-23-813; Тошкент - 8-371-136-56-21; Қораз - 8-362-22-623-50; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

SPORT OLAMIDA

"Турин - 2006" кундалигидан

10 феврал кун Италиянинг Турин шаҳрида XX Қиш-ки Олимпиада ўйинлари бошланди. Мусобақаларда дунёнинг 88 давлатидан 2500 нафардан ортик спортчилар Олим-пиада чемпионлиги учун ку-раш олиб боришади. Улар орасидеа тўрт нафар ҳамор-тимиз: Марина Аганина ва Артём Князев жуфтлиги (фи-гурали учуш), Қайрат Ерме-тов (тоғ чангиси) ва Анаста-сия Гамзетдинова (фигурали учуш)лар ватанимиз сафа-рини химоя қилишмоқда. 10 февралда "Турин - 2006" Олимпиада ўйинларининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Тантанали равишда ўтказил-ган маросимда давлатимиз байроғини Қайрат Ерметов ўй-но-гоҳ узра кўтариб ўтди. Шунингдек, байрамда Италия прези-денти Карло Адзельо Чампи ҳам иштирок этди, иштирокчи ва меҳмонларни муборакбод этди. 11 феврал кун эса асосий мусобақаларга старт берилди. Олимпиаданинг дастлабки кунидеа тўрт комплекта медаллар ўз эгаларига тўхфа этилди. Ун беш километрик пойма ва трам-плиндан сакраш баҳсларида германиялик Георг Хеттигха му-носиби топилмади ва ул олтин медалга эгалик қилди. Йиги-рича километрик яққалик биатлонда ҳам Германия вакили Ми-хаэл Грайсс барна рақибла-ридан илдамкор ҳаракат қилди. Эркакар ўртасидеа чан-гидеа 5000 метр масофага тез югуриш беллашувлари-да эса АКШлик Чед Хедрик XX Қишқи Олимпиада олтин медалига сазовор бўлди. Авллар ўртасидеа фри-стайл мусобақаларида Канада спортчиси Могул Хейл "Ту-рин - 2006" олтинга лойиқ топилади. Шунингдек, 11 феврал кун авллар ўрта-сидеа хоккей учрашувлари ва фигурали учуш бўйича жуфтлик баҳслари ҳам ўтказилди. Авллар хокке-йида "А" гуруҳда швейцария спортчилар россиялик рақибларини 3:1 ҳисобидеа мағлуб этишган бўлса, Канада - Италия ўйинидеа 16:0 ҳисоби қайд этилди. Меэбонлар канадалик рақибларига ана шундай йи-риқ ҳисобидеа имкониятни бой берди. Қолган учрашувлар натижаси билан танишинг: АКШ - Швейцария - 6:0, Финляндия - Германия 3:0. Фигурали учушлар спорт тўғрйлиқлари ўртасидеа ўтказ-зилган қисқа дастурларда россиялик Татьяна Тотьмянина ва Максим Марининлар этақчилик қилишмоқда. Ҳамортларимиз Марина Аганина ва Артём Князев жуфтлиги эса ўз чиқишла-ри билан 44,02 балл тўғрйлаб, 15-20 поғоналардан жой олиш-ди. Абдусуки, бу кўрсаткич вақиларимизга совриндорлар катог-оридан ўрин олиш имкониятини бермайдди. 12 феврал кун 8 комплекта медаллар ўз эгаларини топ-ди. Кристина Шмигун (Эстония), Антуа Денерва (Франция), Евгений Демьянцев (Россия), Шон Уайт (АКШ), Ирен Вуст (Ни-дерландия), Армин Цоггелер (Италия), Ларс Битчол (Норве-гия), Хьон-Су Ан (Жанубий Корея) каби спортчилар олтин медалларга эгалик қилишди. Ҳа кун ўтказилган авллар ўртасидеа хоккей баҳслари-да эса қуйидеаги натижалар қайд этилди. Россия - Канада 0:12, Германия - АКШ 0:5. Кеча эса тўрт комплекта медаллар ўз эгаларини топди. Улар ҳақидеа газетамизнинг кейинги сон-ларида маълум қиламиз. Эслайтиб ўтамиз, "Турин - 2006" XX Қишқи Олимпиада ўйин-лари 26 февралга қадар давом этади ва унда голиб чиққан спортчилар 82 комплекта медаллар билан тақдирланишади. Икки кунлик қизқарли беллашувлардан сўнг терма жа-моа ҳисобидеа АКШлик спортчилар пешқадамлик қилмоқда. Иккита олтин ва битта кумуш медалларни қўлга киритган аме-рикалик спортчилар ҳисобидеа учта медал бор. Иккинчи ўрин-да эса иккита олтин билан Германия бормоқда. Битта олтин, учта кумуш ва учта бронза медалларни қўлга киритган Нор-вегия спортчиларининг ҳам ҳозирча шаштларни баланд.

Билаги зўрлар беллашди

Фарғонада 1988-89 йилларда туғилган ёшлар ўрта-сидеа аристрелинг бўйича Ўзбекистон биринчилиги ақуланди. Беш вази тоифасидеа ташқиллаштирилган беллашувларда юздан ортик спортчилар голиблик учун кураш олиб бориш-ди. Қизқарли ва муросасиз ўтган баҳслар яқунидеа ўз вази тоифаларида Нодиржон Муқторов, Жаҳонгир Фаёзов (Фарғо-на вақиллари), Одил Каримов, Бобожол Хусанов (Сирдарё спортчилари) ҳамда пойтахтлик Бобур Бекжоновлар бирин-чилик голиблари бўлишди.

"Трактор" "Президент Кубоги" да

Ашхабадда футбол бўйича аънанавий "Президент Кубоги" ўйинлари бошланди. Ун иккинчи бор ташқил этилаётган турнирда саккизта жа-моа икки гуруҳга бўлинган холда голиблик учун кураш олиб бормоқда. Биринчи гуруҳдан қуйидеаги жамоалар жой олган: МХСК (Тожикистон), "Трактор" (Ўзбекистон), Халқаро Туркистан-турк университети (ХТТК) ва "Небитчи" (иқкаласи ҳам Туркистанис-тон). 1-турда "Трактор" ХТТУ клубига қарши тўп сурди ва 2:1 ҳисобидеа имкониятни бой берди. "Небитчи" ва МХСК ўртаси-даги ўйинда 2:0 ҳисобидеа меэбонлар вақили ғалаба қозонди. Иккинчи гуруҳдаги "Перестелис-Хуросон" (Эрон), "Ворскла" (Украина), "Дачия" (Молдова) ва "Марв" (Туркистанисон) жамоа-лари ўзаро учрашувларини кеча ўтказди. 35 минг АКШ доллари муқофот жағмарасига эга "Прези-дент Кубоги"нинг голиби 20000 долларага эгалик қилади. Ик-кинчи ўринга 10000 АКШ доллари насиб этди, учинчи бўлган жамоага беш минг микдоридеа пул муқофоти берилди. Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.